

Slovo k povzbuzení na čtvrtek 22. října 2020, na památku sv. Jana Pavla II.
Biblická čtení: Ef 3,24-21; Ž 33; Lk 12,49-53

Milé sestry, milí bratři,

podobně jako včera, zkusme i dnes zaměřit svou pozornost na světce, kterého slavíme, na svatého papeže Jana Pavla II.

O životě svatého Jana Pavla II., vlastním jménem Karola Józefa Wojtyły, toho víme hodně, navíc si většina z nás ještě pamatuje dobu jeho pontifikátu a hodně si toho můžeme mnohde pochopitelně dohledat a přečíst. A tak si jen připomeňme, že se narodil 18. května 1920 v polských Wadowicích ve středostavovské rodině armádního důstojníka, že mu matka brzy zemřela, stejně tak jeho dva starší sourozenci (sestru ani nepoznal), že jeho dětství a mládí bylo poznamenáno událostmi druhé světové války a okupace Polska.

Studium bohosloví – po začátku studia polonistiky a následných nucených válečných pracích (nejprve v kamenolomu a pak v chemičce) – začal roku 1941 v takřka „podzemním semináři“ v Krakově, kde byl také roku 1946 vysvěcen na kněze. Následně studuje v Římě a po dokončení doktorských studií působí v pastoraci i na univerzitě, kde učí filozofii a křesťanskou etiku. Jako osmatřicetiletý se stává biskupem, nejprve pomocným, následně roku 1964 krakovským arcibiskupem, následně pak roku 1967 kardinálem. Už při jednáních Druhého vatikánského koncilu se stává stále více celocírkevně známou osobností, a proto možná není až zase takovým divem, že je po nečekané předčasné smrti Jana Pavla I. (jen po měsíci pontifikátu) 15. října 1978 zvolen osmým kolem konkláve novým papežem. Přijímá jméno Jan Pavel II., čímž už naznačuje hlavní vizi svého pontifikátu: pokračovat v duchu koncilních papežů Jana XXIII. a Pavla VI., což si právě vytyčil jeho i jeho zesnulý předchůdce. Úřadu se ujímá 22. října, což je také datum jeho dnešní památky.

Jeho pontifikát trvajícím více než 26 let (Jan Pavel II. zůstal v úřadu až do své smrti 2. dubna 2005) byl, jak dobře víme, skutečně podivuhodný, a to v mnoha ohledech: V jeho především pastýřském důrazu projevujícím se mnoha způsoby, v jeho neúnavných snahách o smíření na mnoha frontách, v lásce ke tradiční niterné katolické zbožnosti a zvláště k jejím mariánském rozměru, v důrazu na křesťanských morálních zásadách, v otevřenosti ekumenickému a společenskému dialogu a v mnohém dalším.

Jistě by se tak dalo hovořit o mnohém, ale možná jsou dva momenty, dva charakteristické projevy pontifikátu svatého Jana Pavla II., které by nás mohly zvláště oslovit, třeba i povzbudit, abychom zatoužili, aby v nás mocí Ducha byl skutečně posílen onen «vnitřní člověk», jak jsme četli v dnešním prvním čtení, totiž takový, v jehož nitru přebývá a především působí Kristova milost.

Prvním z těchto momentů je skutečnost, že to byl právě svatý Jan Pavel II., který za svůj pontifikát svatořečil a blahorečil více osob než všichni jeho předchůdci: celkem svatořečil 482 osoby a za blahoslavené prohlásil 1338 osob. Někteří kritici mu to dokonce vyčítají, ptají se, zda to není už moc, anebo se případně pozastavují nad některými kanonizacemi.

Ale je tomu tak určitě velmi dobře. Svatořečení jakožto univerzálně vyhlášená pravda má navíc v katolické církvi charakter dogmatu, to znamená i punc jistoty víry vyhlášené pro celou církev, že dotyčný či dotyčná skutečně je v nebeské radosti. Za snahou Jana Pavla svatořečit a blahorečit co největší počet osob, a to ze všech stavů, kontinentů a dob, bylo bezpochyby ukázat, že svatost je něčím, čeho s Boží pomocí lze dosáhnout. Že ke svatosti jsou povoláni skutečně všichni lidé, a to i přes jejich chyby a nedostatky. Proto také mohli být Janem Pavlem II. třeba svatořečeni i ti, kterým lze leccos třeba i vytknout, na což někteří kritici jeho pontifikátu občas poukazují.

Ten veliký zástup svatých a blahoslavených, zástup, do kterého byl papežem Františkem jako svatý v roce 2013 zařazen i sám Jan Pavel II., nám dává velikou naději. A je pro nás velkou

výzvou, parafrázovanými slovy svatého Augustina vyjádřeno: „Mohli jiní, mohli jiné, tak proč ne ty, Augustine?“

Druhým momentem, který se stal tak charakteristickým pro pontifikát dnešního světce, byl jeho do té doby (a i dosud) nebývalý počet pastýřských cest po celém světě: celkem podnikl více než 100 velkých zahraničních cest (jen v u nás byl celkem třikrát) a pak pochopitelně i řadu cest po Itálii či po samotné římské diecézi. Navštívil celou řadu míst a zemí, kde doposud žádný papež v dějinách nebyl. Na papežské bohoslužby přicházely až statisíce věřících. A k tomu je třeba ještě připočíst tradici velkých světových dnů mládeže, kterou právě Jan Pavel II. také založil.

Za touto jeho snahou není třeba vidět nějaký triumfalismus či megalomanství, jak se také někdy kriticky ozývá. Mnohem spíše to vše je třeba číst jako projev obrovské papežovy touhy prostě přiblížit evangelium co největšímu množství lidí, dát jim zakusit, že ve své víře nejsou přeci jen sami a že i Petrův nástupce ji sdílí s námi. A to všem dostupnými prostředky.

A to je také krásný příklad. Bylo by určitě dobré, aby se touha přiblížit víru aspoň někomu a sdílet ji s těmi, co zrovna společenství ve víře potřebují, stala i naší touhou. Samozřejmě ne v organizování nějakých světových setkání, ale třeba snahou předat víru aspoň „tváří v tvář“ a sdílet ji s těmi, co jsou kolem nás a třeba jsou sami.

Kéž tedy i tyto dva momenty – že ke svatosti jsou povolání všichni lidé, a to i navzdory svým chybám a defektům, a že k víře patří také její předávání a sdílení – nás v den památky sv. Jana Pavla II. třeba aspoň trochu osloví. A to i v nynější „době koronavirové“ ...